DOMSTOLENS DOM (ANDEN AFDELING)
AF 12. JULI 1984 [1]

Firma P. mod Firma K.
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Oberlandesgericht Frankfurt am Main)

»Bruxelles-konventionen af 27. september 1968 — begæring om fuldbyrdelsespåtegning«

Sag 178/83

Sammendrag

Konvention om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser — fuldbyrdelse — appel af afslag på fuldbyrdelsespåtegning — appelrettens pligt til at tilsige den part mod hvem fuldbyrdelsen begæres — rækkevidde

(Konventionen af 27. september 1968, art. 40, stk. 2)

Den appelret, som behandler en appel, der er indgivet af en rekvirent, skal i henhold til konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum, også tilsige den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, til at give møde, når begæringen om fuldbyrdelsespåtegning udelukkende er blevet afslået af underinstansen som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenter, og påtegningen begæres meddelt for en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelse begæres.

I sag 178/83

angående en anmodning, som Oberlandesgericht Frankfurt am Main i medfør af artikel 1 i protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

1 — Processprog: Tysk.

FIRMA P.

mod

FIRMA K.

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 40 i konventionen af 27. september 1968,

har

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af afdelingsformanden K. Bahlmann, dommerne P. Pescatore og O. Due,

generaladvokat: M. Darmon
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt de af parterne afgivne indlæg kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

Ved udeblivelsesdom, afsagt den 20. januar 1982 af Arrondissementsrechtbank, Rotterdam, blev rekvisitus i hovedsagen, K., tilpligtet at betale P. et beløb af 678 095 saudi-arabiske rial.

Ved begæring af 28. maj 1982 anmodede P. Landgericht Frankfurt am Main om at forsyne udeblivelsesdommen med fuldbyrdelsespåtegning for Forbundesrepublikken Tyskland med henblik på at kunne gøre udlæg i en fordring, som K. angiveligt havde mod et i Frankfurt am Main hjemmehørende pengeinstitut.

Ved afgørelse af 10. januar 1983 afslog Landgericht Frankfurt am Main begæringen med den begrundelse, at det ikke var godtgjort, at de forkyndelser, der foreskrives i artikel 46, nr. 2, og artikel

47, nr. 1, i Bruxelles-konventionen af 1968, havde fundet sted. Ifølge Landgericht følger det af de anførte bestemmelser, at der, når det drejer sig om en udeblivelsesdom, skal fremlægges et dokument, hvoraf det fremgår, at stævningen er blevet forkyndt, og at udeblivelsesdommen er eksigibel efter nederlandsk ret og er blevet forkyndt for den udeblevne part. Efter rettens opfattelse var de af rekvirenten i hovedsagen fremlagte dokumenter imidlertid ikke fyldestgørende i så henseende.

Rekvirenten i hovedsagen indbragte afgørelsen for Oberlandesgericht Frankfurt am Main ved en appel (»Beschwerde«), hvorunder der fremlagdes yderligere dokumenter, som efter rekvirentens opfattelse godtgjorde, at stævningen og udeblivelsesdommen var blevet forskriftsmæssigt forkyndt.

Da Oberlandesgericht var af den opfattelse, at sagens videre behandling afhang af fortolkningen af artikel 40 i Bruxelleskonventionen af 27. september 1968, udsatte retten sagen og forelagde Domstolen følgende spørgsmål:

»Skal den appelret, som behandler en appel, der er indgivet af en rekvirent, i henhold til konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum, også tilsige den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, til at give møde, når a) begæringen om fuldbyrdelsespåtegning udelukkende er blevet afslået som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenter, og b) fuldbyrdelsespåtegning begæres meddelt for en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelse begæres, hvorved denne som regel vil kunne vide, hvilken af hans formuegenstande (her en fordring mod en bank) fuldbyrdelsen vil blive rettet imod i denne stat, og dermed bliver sat i stand til at råde over formuegenstanden forud for et udlæg?«

I forelæggelseskendelsens grunde har den nationale ret anført, at det for så vidt angår forkyndelsen er tilstrækkeligt, at domsstatens bestemmelser eller de forkyndelsesbestemmelser, som i øvrigt gælder mellem domsstaten og den stat, hvor rekvisitus har bopæl, er overholdt. Den nationale ret har derefter — efter en gennemgang af de regler, der er indført ved artiklerne 34 og 40 i Bruxelles-konventionen af 1968 — anført, at hensigten med artikel 34 er at sikre det overraskelsesmoment, som er nødvendigt af hensyn til fuldbyrdelsens effektivitet. For så vidt angår artikel 40, stk. 2, hvorefter den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, skal tilsiges til at give møde ved appelretten, har den forelæggende ret anført, at denne regel forekommer rimelig, når fuldbyrdelsen skal gennemføres i den stat, hvor rekvisitus har bopæl, idet han i så fald ikke kan vide, hvilke formuegenstande der vil blive søgt fyldestgørelse i, og derfor normalt ikke vil have mulighed for i tide at unddrage alle sine formuegenstande fra et udlæg. Forholdet er imidlertid et andet, når udlægget søges gennemført i en stat, hvor rekvisitus har en fordring mod en tredjemand. Af hensyn til effektiviteten af den tilsigtede foranstaltning anser retten det derfor for nødvendigt at undlade en forudgående tilsigelse af den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, i hvert fald når begæringen om meddelelse af fuldbyrdelsespåtegning alene er blevet afslået, fordi ikke alle fornødne dokumenter er blevet fremlagt rettidigt. Efter Oberlandesgericht's opfattelse forekommer dette juridisk forsvarligt, når man sammenholder artiklerne 34 og 40 i Bruxelles-konventionen af 1968. Herefter meddeles fuldbyrdelsespåtegningen ganske vist, men der tages samtidig forbehold om, at rekvisitus har ret til inden for en bestemt frist at fremsætte sine indsigelser mod påtegningen under en fortsættelse af sagen for samme retsinstans.

Den af Oberlandesgericht Frankfurt am Main afsagte kendelse er registreret på Domstolens justitskontor den 18. august 1983.

I overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, i protokollen af 3. juni 1971 og i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af rekvirenten i hovedsagen ved advokaterne Metz og Bandisch, Bremen, den 3. oktober 1983, af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Zimmermann som befuldmægtiget, bistået af advokat Krause-Ablass, Düsseldorf, den 24. oktober 1983, og af Forbundsrepublikken Tysklands regering ved C. Böhmer som befuldmægtiget den 9. november 1983.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse samt henvist sagen til anden afdeling. Den har imidlertid anmodet rekvirenten i hovedsagen om senest den 1. marts 1984 skriftligt at besvare følgende spørgsmål:

1. Har Landgericht givet rekvirenten en frist (jfr. konventionens artikel 48) til at tilvejebringe de i konventionens artikel 46, nr. 2, og artikel 47, nr. 1, nævnte dokumenter?

2. Har rekvirenten på dette stadium af sagen fremlagt tilsvarende dokumenter?

3. Hvilke er de yderligere dokumenter, som rekvirenten har fremlagt under appelsagen, og som efter rekvirentens opfattelse godtgør, at stævningen og udeblivelsesdommen er blevet forskriftsmæssigt forkyndt?

II — Sammendrag af de skriftlige indlæg for Domstolen

Rekvirenten i hovedsagen har givet udtryk for fuld tilslutning til den opfattelse, som den forelæggende ret har fremsat, og har anmodet om, at Domstolen træffer afgørelse i overensstemmelse hermed.

Den tyske forbundsregering er — modsat Oberlandesgericht Frankfurt am Main — af den opfattelse, at de særlige omstændigheder i hovedsagen ikke giver grundlag for at undlade at tilsige den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, og regeringen har herved henvist til, at pligten hertil klart og utvetydigt fremgår af ordlyden af Bruxelles-konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum.

Forbundsregeringen har anført, at når Bruxelles-konventionens artikel 31 ff, navnlig artikel 34, stk. 1, gør det muligt for en fordringshaver at opnå fuldbyrdelsespåtegning på en retsafgørelse, der er truffet i en anden medlemsstat, og hvorved han har fået medhold, uden at skyldneren tilsiges til at give møde, er der tale om en undtagelse fra det almindelige, internationalt gældende princip om, at en retsinstans ikke må træffe afgørelse, uden at modparten er blevet hørt. Undtagelsen er begrundet i, at den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, i tilstrækkeligt omfang har kunnet varetage sine interesser under den forudgående kontradiktoriske procedure, samt at han efter sagens afslutning må være forberedt på en eksekutionssag. Den eneste betingelse er, at der fremlægges de i konventionens artikel 47 opregnede dokumenter.

Dersom den part, der begærer fuldbyrdelsespåtegning meddelt, derimod ikke fremlægger de nødvendige dokumenter sammen med begæringen, kan dette give anledning til tvivl med hensyn til, om proceduren i domssagen har været forskriftsmæssig. I så fald kan tilsigelsen af den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, ikke længere betragtes som en ren og skær formalitet, men derimod som et middel til at afklare tvivlsspørgs-

målene. Fortolkningen af Bruxelleskonventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum, kan derfor af hensyn til retssikkerheden ikke afhænge af, hvor tungtvejende den tvivl er, der foreligger i det konkrete tilfælde med hensyn til, om proceduren i domssagen har været forskriftsmæssig.

Forbundsregeringen anerkender, at det vil kunne virke urimelig formalistisk at fratage rekvirenten det overraskelsesmoment, der hjemles ved proceduren i henhold til konventionens artikel 34. Imidlertid anser regeringen det for muligt at undgå sådanne urimelige konsekvenser, eftersom den ret, der behandler eksekutionssagen, kan tillade, at den part, der begærer fuldbyrdelse, på et senere tidspunkt fremlægger de manglende dokumenter. Desuden har den part, der begærer fuldbyrdelsespåtegning, i henhold til Zivilprozeßordnung's §§ 916 ff adgang til at foretage arrest.

Der er således ikke tilstrækkeligt grundlag for at bedømme retstilstanden forskelligt, alt efter om den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, har sit sædvanlige opholdssted eller sit hjemsted i anerkendelses- og fuldbyrdelsesstaten eller i en anden stat.

Forbundsregeringen har konkluderet, at det af den nationale ret forelagte spørgsmål bør besvares således:

»Den ret, der behandler en appel, som er indgivet af en rekvirent, skal i henhold til konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum, også tilsige den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, til at give møde, når begæringen om fuldbyrdelsespåtegning udelukkende er blevet afslået som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenter. Det samme gælder, når fuldbyrdelsespåtegningen begæres meddelt for en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres.

Kommissionen har for det første rejst det spørgsmål, om et præjudicielt spørgsmål, der hverken indeholder en angivelse af navn eller adresse på parterne i sagen, er i overensstemmelse med de processuelle forskrifter, der gælder for Domstolen. Ifølge Kommissionen fremgår det nemlig af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for Domstolen, at justitssekretæren giver meddelelse om det præjudicielle spørgsmål »til sagens parter«. Med henblik herpå må Domstolen derfor nødvendigvis have kendskab til sagens parter; på det nuværende procestrin er imidlertid kun P. »part i sagen« som rekvirent. Og eftersom navnet på P.'s advokat anføres i forelæggelseskendelsen, har det været muligt at sende meddelelsen til ham, således at statuttens artikel 20 er overholdt på dette punkt.

For så vidt angår spørgsmålet, om rekvisitus i hovedsagen allerede nu bør opfordres til at tage del i sagen, har Kommissionen anført, at eftersom dette spørgsmål netop indgår i forelæggelseskendelsen, kan det ikke antages, at denne skal afvises i den foreliggende form.

For så vidt angår det af Oberlandesgericht Frankfurt am Main forelagte præjudicielle spørgsmål, har Kommissionen for det første anført, at i henhold til Bruxelles-konventionens artikel 40, stk. 2, skal den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, tilsiges til at give møde ved den ret, for hvilken appel- eller genoptagelsessagen er indbragt. Såfremt han ikke giver møde, finder bestemmelserne i artikel 20, stk. 2 og 3, anvendelse. I henhold til artikel 20, stk. 2, skal retten »udsætte påkendelsen, indtil det er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage sagens indledende processkrift i så god tid, at han har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet«. Det samme gælder, når bestemmelserne i artikel 15 i Haagkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål i medfør af artikel 20, stk. 3, træder i stedet for bestemmelsen i stykke 2.

Kommissionen har som konklusion anført, at det fremgår af de nævnte bestemmelser, at der ikke gælder nogen undtagelse fra princippet om, at rekvisitus skal høres under appelsagen. Ifølge Kommissionen kan appelsagen derfor ikke behandles, førend det er fastslået, at rekvisiti ret til at blive hørt er tilgodeset.

Mens en sag om meddelelse af fuldbyrdelsespåtegning i første instans behandles uden høring af den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres — for at bevare overraskelsesmomentet — er det til gengæld efter Kommissionens opfattelse af væsentlig betydning, at parten høres under den i artikel 40 omhandlede appelsag. Det anføres således i Jenard-betænkningen, at »appel- eller genoptagelsessagen bliver kontradiktorisk, fordi den ret, der behandler den pågældende appel- eller genoptagelsessag, skal høre den part, mod hvem fuldbyrdelse er begæret«. Som begrundelse herfor anføres det i betænkningen, at »procedurens kontradiktoriske karakter var påkrævet for at undgå en ophobning af appel- og genoptagelsessager«, samt at »forkastelsen af begæringen [afkræfter] formodningen om den udenlandske doms gyldighed«.

Ifølge Kommissionen fremgår det af udtalelserne i Jenard-betænkningen, at det ikke kan undlades at tilsige den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, til at give møde under appel- eller genoptagelsessagen, da der er tale om den retsinstans, der foretager den endelige bedømmelse af sagens faktum. Der kan derfor ikke anerkendes nogen indskrænkning i den ubetingede ret til at blive hørt, som er sikret rekvisitus.

Kommissionen har endvidere anført, at det fremgår af Jenard-betænkningen, at det tilfælde, at begæringen afslås i første instans på grund af manglende fremlæggelse af de nødvendige dokumenter, blev overvejet i forbindelse med formuleringen af artikel 40; men medlemsstaterne fandt ikke, at der af hensyn til at sikre overraskelsesmomentet var anledning til at fastsætte nogen som helst begrænsninger i rekvisiti ret til at give møde under appel- eller genoptagelsessagen.

Endelig har Kommissionen anført, at sådanne begrænsninger i retten til at blive hørt for at sikre overraskelsesmomentet i øvrigt ikke ville tjene noget formål. Til støtte herfor har den anført følgende praktiske betragtninger:

— For det første kan reten, i tilfælde af at de nødvendige dokumenter ikke fremlægges, fastsætte en frist og derved undgå de problemer, der omtales i forelæggelseskendelsen;

— såfremt begæringen ikke desto mindre må afslås, fordi de fornødne dokumenter ikke er blevet fremlagt, kan rekvirenten i almindelighed bevare overraskelsesmomentet ved i henhold til de nationale retsplejebestemmelser at gribe til de foreløbige eller sikrende foranstaltninger, som kan træffes uden forudgående tilsigelse af rekvisitus. Således hjemler de tyske bestemmelser adgang til at foretage arrest uden mundtlig forhandling, jfr. Zivilprozessordnung, §§ 917 og 922, når det må befrygtes, at det bliver umuligt eller i hvert fald særdeles vanskeligt at fuldbyrde dommen, medmindre der foretages arrest.

Kommissionen har foreslået, at det præjudicielle spørgsmål besvares således:

»Under en appel- eller genoptagelsessag i henhold til artikel 40 i konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, skal bestemmelserne i konventionens artikel 40, stk. 2, om tilsigelse af den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, også bringes i anvendelse, når begæringen om fuldbyrdelsespåtegning udelukkende er blevet afslået som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenter, og fuldbyrdel-

sespåtegning begæres meddelt for en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres.«

III — Virksomheden P.'s skriftlige svar på de af Domstolen stillede spørgsmål

1. Spørgsmål 1

Landgericht gav P. en frist på en måned til at fremlægge de dokumenter, der omhandles i konventionens artikel 46, nr. 2, og artikel 47, nr. 1.

2. Spørgsmål 2

P. har fremlagt følgende dokumenter i original samt i tysk oversættelse:

a) skrivelse fra udenrigsministeriet i Haag af 21. april 1982,

b) skrivelse fra centralforvaltningen for postvæsenet i Saudi-Arabien af 8. juli — kl. 14.02,

c) skrivelse fra statsadvokaturen i Rotterdam af 6. juli 1982,

d) skrivelse fra statsadvokaturen i Rotterdam af 18. maj 1982.

P. har endvidere tilstillet Landgericht en skrivelse fra advokat Osse, Nederlandene, hvori det bekræftes, at der i sagen ved Arrondissementsrechtbank, Rotterdam, ikke indgik andre dokumenter end de ovennævnte samt dommen og stævningen.

3. Spørgsmål 3

Under appelsagen har sagsøgeren endvidere fremlagt følgende dokumenter:

a) stævningen i tysk oversættelse,

b) en udskrift af den af Arrondissementsrechtbank afsagte dom af 20. januar 1982 i tysk og arabisk oversættelse,

c) skrivelserne fra statsadvokaturen i Rotterdam af 18. maj 1982 og af 6. juli 1982, som tidligere blev fremlagt for Landgericht, samt kvittering for rekommanderet forsendelse udstedt af det saudi-arabiske postvæsen, alle dokumenter tillige i tysk oversættelse,

d) skrivelse fra udenrigsministeriet i Haag af 6. oktober 1981, vedlagt en oversættelse til tysk,

e) skrivelse fra den nederlandske ambassade i Jeddah af 17. september 1981, vedlagt en oversættelse til tysk.

IV — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 22. marts 1984 har advokat Krause-Ablass afgivet mundtligt indlæg for Kommissionen og har besvaret de af Domstolen og generaladvokaten stillede spørgsmål.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. maj 1984.

Præmisser

1 Ved kendelse af 12. august 1983, indgået til Domstolens justitskontor den 18. august 1983, har Oberlandesgericht Frankfurt am Main i medfør af artikel 2, nr. 2, og artikel 3, stk. 2, i protokollen af 3. juni 1971 vedrørende

Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, (herefter benævnt konventionen), forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum.

2 Spørgsmålet er rejst under en retstvist mellem virksomheden P. (herefter benævnt rekvirenten) og firmaet K. (herefter benævnt rekvisitus), hvorunder der er opstået spørgsmål om, hvorvidt appelretten kan undlade at tilsige den part, mod hvem der er begæret fuldbyrdelse af en af Arrondissementsrechtbank, Rotterdam, afsagt udeblivelsesdom af 20. januar 1982.

3 Ved den nævnte dom blev rekvisitus dømt til at betale 678 095 saudi-arabiske rial eller modværdien heraf i amerikanske dollars samt renter i henhold til loven. Under henvisning til at rekvisitus angiveligt havde et tilgodehavende i et i Frankfurt am Main hjemmehørende pengeinstitut, anmodede rekvirenten Landgericht Frankfurt am Main om at forsyne dommen med fuldbyrdelsespåtegning for Forbundsrepublikken Tyskland.

4 Ved kendelse, afsagt den 10. januar 1983 uden at rekvisitus var blevet tilsagt til at give møde, afslog formanden for den nævnte rets tredje afdeling begæringen med den begrundelse, at rekvirenten ikke havde fremlagt de dokumenter, som kræves i henhold til konventionens artikel 46, nr. 2, nemlig

»det originale dokument eller en bekræftet genpart, hvoraf det fremgår, at det indledende processkrift i sagen er blevet forkyndt for eller meddelt den udeblevne part«,

og i henhold til artikel 47, nr. 1,

»et dokument, hvoraf det femgår, at retsafgørelsen efter domsstatens lovgivning er eksigibel og er forkyndt«.

5 Rekvirenten anfægtede kendelsen ved en appel (»Beschwerde«) og fremlagde herunder yderligere dokumenter, som efter rekvirentens opfattelse godtgjorde, at stævningen og udeblivelsesdommen var blevet forskriftsmæssigt forkyndt.

6 Da Oberlandesgericht Frankfurt am Main var af den opfattelse, at sagens videre behandling afhang af fortolkningen af konventionens artikel 40, udsatte retten sagen og forelagde Domstolen følgende spørgsmål:

»Skal den appelret, som behandler en appel, der er indgivet af en rekvirent, i henhold til konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum, også tilsige en part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, til at give møde, når a) begæringen om fuldbyrdelsespåtegning udelukkende er blevet afslået som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenter, og b) fuldbyrdelsespåtegning, begæres meddelt for en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelse begæres, hvorved denne som regel vil kunne vide, hvilken af hans formuegenstande (her en fordring mod en bank) fuldbyrdelsen vil blive rettet imod i denne stat, og dermed bliver sat i stand til at råde over formuegenstanden forud for et udlæg?«

7 Konventionens artikel 40, stk. 2, lyder således:

»Den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, skal tilsiges til at give møde ved den ret, for hvilken appel- eller genoptagelsessagen er indbragt. Såfremt han ikke giver møde, finder bestemmelserne i artikel 20, stk. 2 og 3, anvendelse, selv om den pågældende part ikke har bopæl på en kontraherende stats område.«

8 Den anførte bestemmelse hjemler ingen undtagelser.

9 Oberlandesgericht har ikke desto mindre forespurgt, om der ikke bør gælde en sådan undtagelse under hensyn til, dels at Landgericht alene havde afslået begæringen om fuldbyrdelsespåtegning som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenterne, dels at ordningen i artikel 40 ikke er egnet i et tilfælde som det foreliggende, fordi fuldbyrdelsen skal finde sted i en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres.

10 Det af Oberlandesgericht indtagne standpunkt skal forstås i lyset af sagens konkrete omstændigheder, idet Landgericht efter Oberlandesgericht's opfattelse burde have foranlediget yderligere undersøgelser og søgt de oplysninger tilvejebragt, som retten manglede for at kunne træffe afgørelse, hvorved man på dette trin af sagen fuldt ud ville have sikret, at fuldbyrdelsespåtegningen kom som en overraskelse.

11 Det bemærkes, at konventionen ikke desto mindre udtrykkeligt foreskriver, at appelsagen er kontradiktorisk, og dette gælder uafhængigt af rækkevidden af afgørelsen i første instans. Den pågældende bestemmelse afspejler, at konventionen har det grundlæggende sigte at forene hensynet til overraskelsesmomentet i sager af denne art med hensynet til retten til kontradiktion (jfr. Domstolens dom af 21. 5. 1980, Denilauler, sag 125/79, Sml. s. 1553). Dette er grunden til, at rekvisitus ikke har adgang til at udtale sig i første instans, hvorimod appelsagen nødvendigvis bliver kontradiktorisk. Dette princip kan ikke fraviges i et tilfælde, hvor retten i første instans under henvisning til forhold, som kan tilregnes rekvirenten, har afslået en begæring om fuldbyrdelsespåtegning, udelukkende fordi formforskrifterne ikke er overholdt. Der er ikke grundlag for at bedømme det pågældende forhold forskelligt, alt efter om rekvisitus har fast bopæl eller forretningssted i fuldbyrdelsesstaten eller i en anden stat.

12 Det af den nationale ret forelagte spørgsmål skal følgelig besvares således, at den appelret, som behandler en appel, der er indgivet af en rekvirent, skal i henhold til konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum, også tilsige den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, til at give møde, når begæringen om fuldbyrdelsespåtegning udelukkende er blevet afslået af underinstansen som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenter, og påtegningen begæres meddelt for en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelse begæres.

Sagens omkostninger

13 De udgifter, der er afholdt af regeringen for Forbundsrepublikken Tyskland og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (anden afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt en af Oberlandesgericht Frankfurt am Main ved kendelse af 12. august 1983,

for ret:

Den appelret, som behandler en appel, der er indgivet af en rekvirent, skal i henhold til konventionens artikel 40, stk. 2, 1. punktum, også tilsige den part, mod hvem fuldbyrdelsen begæres, til at give møde, når begæringen om fuldbyrdelsespåtegning udelukkende er blevet afslået af underinstansen som følge af manglende rettidig fremlæggelse af dokumenter, og påtegningen begæres meddelt for en stat, som ikke er bopælsstat for den part, mod hvem fuldbyrdelse begæres.

Bahlmann Pescatore Due

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. juli 1984.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

H. A. Rühl
Ekspeditionssekretær

K. Bahlmann
Formand for anden afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT M. DARMON FREMSAT DEN 30. MAJ 1984 [1]

Høje Domstol.

1. Det præjudicielle spørgsmål, som er forelagt for Domstolen, vedrører fortolkningen af artikel 40 (stk. 2, 1. pkt.) i Bruxelles-konventionen af 27. september 1968, herefter benævnt »konventionen«.

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i sagen er følgende.

Ved udeblivelsesdom, afsagt den 20. januar 1982 af Arrondissementsrechtsbank, Rotterdam, blev virksomheden K., Jeddah (Saudi-Arabien), dømt til at betale den nederlandske virksomhed P.

1 — Oversat fra fransk.